

Obsah

Předmluva	9
Úvodem	13
1. Etické aspekty odborné a vědecké práce	18
1.1 Princip objektivnosti a pravdivosti vědecké práce	19
1.2 Princip osobní poctivosti a čestnosti	20
1.3 Princip originality – původnosti	21
1.4 Princip zásadovosti a nekompromisnosti	24
1.5 Princip sebekritičnosti a názorové tolerantnosti	24
1.6 Princip skromnosti	24
1.7 Etické postoje autora vědecké práce v době informační exploze	25
2. Typy pramenných a literárních zdrojů informací	27
2.1 Zdroje informací	28
2.2 Sekundární dokumenty	28
2.2.1 Bibliografie	28
2.2.2 Recenze	29
2.2.3 Rešerše	30
2.2.4 Referátové časopisy	30
2.2.5 Review	31
2.3 Primární dokumenty	31
2.4 Zpracování primárních dokumentů	38
2.5 Tvorba komunikátů	38
3. Informační zázemí autora odborné a vědecké práce ...	39
3.1 Požadavky na uživatele informačních zdrojů	40
3.1.1 Znalosti a dovednosti uživatele potřebné pro využívání informačních služeb	40
3.1.2 Etika práce s elektronickými informačními zdroji . .	41
3.2 Odborné knihovny	41
3.2.1 Zaměření a sbírky odborných knihoven	41
3.2.2 Národní knihovna a její sbírky	43
3.3 Knihovní katalogy	43
3.3.1 Vyhledávání v knihovních katalozích	43
3.3.2 Souborné katalogy	44
3.4 Elektronické informační zdroje	45
3.4.1 Elektronické informační služby knihoven	45
3.4.2 Elektronické dodávání dokumentů	46

3.5	Informace v Internetu	47
3.5.1	Vyhledávací nástroje	47
3.5.2	Hlavní zásady při vyhledávání informací v Internetu	49
3.5.3	Výběr knihovnicko-informačních zdrojů z Internetu	50
3.6	Přílohy	52
4.	Práce s odbornou literaturou	59
4.1	Bibliografická citace	60
4.1.1	Citace monografické publikace (knihy)	61
4.1.2	Citace seriálové publikace	62
4.1.3	Citace části monografické publikace	63
4.1.4	Citace příspěvku do monografické publikace (sborníku)	63
4.1.5	Citace článku v seriálových publikacích	64
4.2	Technika vědeckého čtení	64
4.3	Excerpta	65
4.4	Kartotéka	66
4.5	Konspekt	68
4.6	Grafické zvýraznění textu	68
5.	Název a struktura odborné a vědecké práce	69
5.1	Cizelování názvu práce	69
5.2	Struktura odborné a vědecké práce	70
5.2.1	Struktura díla	70
5.2.2	Strukturování problematiky = konstruování osnovy díla	75
5.2.3	Příklady strukturování	77
6.	Prezentace výsledků výzkumného šetření	81
6.1	Charakter odborné a vědecké práce	81
6.2	Plán pro zpracování údajů	82
6.3	Popis výzkumného postupu, hypotéz a proměnných	83
6.4	Zpracování výsledků zkoumání	85
6.4.1	Měření pedagogických jevů	85
6.4.2	Tabulace shromážděných údajů	86
6.4.3	Grafické znázorňování	87
6.4.4	Přílohy	94
7.	Literární zpracování odborné a vědecké práce	95
7.1	Základní etapy písemné prezentace práce	95
7.2	Tvorba textu (formulace myšlenek)	98
7.3	Revize definitivního znění práce	99
7.4	Uvádění literatury	103

8. Jazyková úskalí odborného a vědeckého textu	106
8.1 Pravopisná úskalí	107
8.1.1 Pravopis českých slov	107
8.1.2 Pravopis slov cizího původu	108
8.2 Úskalí morfologická (tvaroslovná)	109
8.2.1 Tvary podstatných jmen	109
8.2.2 Tvary zvratného zájmena přivlastňovacího	110
8.2.3 Slovesné tvary	110
8.3 Kladení interpunkčních znamének	111
8.3.1 Interpunkce ve větě jednoduché	112
8.3.2 Interpunkce v souvětí	114
8.4 Nástrahy stylistické	115
9. Typografická úprava odborné a vědecké práce	121
9.1 Rozvržení textu a označování jeho částí	121
9.2 Formátování textu	123
9.3 Editace textu	124
9.3.1 Interpunkční znaménka	125
9.3.2 Spojovník, odsuvník a výpustek	126
9.3.3 Zkratky	126
9.3.4 Značky, čísla a číslice	127
10. Požadavky na formální úpravu diplomové, disertační, habilitační, bakalářské a závěrečné práce	129
10.1 Vyhlásování a výběr témat prací	129
10.2 Zpracování tématu habilitační, disertační, diplomové, bakalářské a závěrečné práce	131
10.3 Hodnocení a obhajoba práce	133
10.4 Přílohy	135
Literatura	139
Věcný rejstřík (klíčové pojmy)	144

Vade mecum for the writer of special and scientific essays

(with special reference to pedagogical works)

Contents

Preface	9
Introduction	13
1. Ethical aspects of special and scientific works	18
1.1 The principle of objectivity and truthfulness in scientific work	19
1.2 The principle of personal virtue and integrity	20
1.3 The principle of originality	21
1.4 The principle of noncompromise	24
1.5 The principle of self-criticism and toleration	24
1.6 The principle of modesty	24
1.7 The ethical attitudes of the writer of scientific works in the era of the information explosion	25
2. Types of literary information sources	27
2.1 Sources of information	28
2.2 Secondary documentation	28
2.2.1 Bibliography	28
2.2.2 Expert reports	29
2.2.3 Background research	30
2.2.4 Reference journals	30
2.2.5 Review	31
2.3 Primary documentation	31
2.4 Elaboration of primary documentation	38
2.5 Production of document	38
3. The information base of the writer of special and scientific treatises	39
3.1 Requirements placed on the users of information sources	40
3.1.1 Necessary knowledge and skills needed to take advantage of information services	40
3.1.2 Work ethics in electronic information sources	41

3.2	Professional libraries	41
3.2.1	The orientation and collections of professional libraries	41
3.2.2	The National Library and its collections	43
3.3	Library catalogues	43
3.3.1	Researching in library catalogues	43
3.3.2	Collected catalogues	44
3.4	Electronic information resources	45
3.4.1	Electronic information services in libraries	45
3.4.2	Electronic transmission of documents	46
3.5	Information on the Internet	47
3.5.1	Types of search engine tools	47
3.5.2	Basic principles for information searches on the Internet	49
3.5.3	Choice of library information sources on the Internet	50
3.6	Appendix	52
4.	Work with special literature	59
4.1	Bibliographical quotation	60
4.1.1	Quotation of special literature	61
4.1.2	Quotation of serial publications (journals, newspapers)	62
4.1.3	Quotation of parts of monographs	63
4.1.4	Quotation of contributions in monographs	63
4.1.5	Quotation of articles in serial publication	64
4.2	The technology of scientific reading	64
4.3	Excerption	65
4.4	Card-index	66
4.5	Abstracts	68
4.6	Graphic highlighting of text	68
5.	The title and structure of special and scientific treatises	69
5.1	The precision of the name of the treatise	69
5.2	The structure of special and scientific treatises	70
5.2.1	The structure of the treatise	70
5.2.2	The structuring of the problem – the lay-out of the treatise	75
5.2.3	Examples of structuring	77
6.	The presentation of the results of experimental inquiry	81
6.1	The character of special and scientific treatises	81
6.2	A plan for the implementation of data	82
6.3	The description of experimental procedure, hypotheses and variables	83
6.4	Implementation of the results of the inquiry	85
6.4.1	Measuring pedagogical phenomena	85

6.4.2	Tabulation of the gathered data	86
6.4.3	Graphic representation	87
6.4.4	Supplements	94
7.	Literary implementation of special and scientific works	95
7.1	Basic stages of the written presentation of the treatise . . .	95
7.2	Creation of the text (formulation of ideas)	98
7.3	Revision of the definitive version of the treatise	99
7.4	Bibliography	103
8.	Linguistic obstacles of special and scientific texts	106
8.1	Orthographical obstacles	107
8.1.1	Orthography of Czech words	107
8.1.2	Orthography of words of foreign origin	108
8.2	Morphological obstacles	109
8.2.1	Forms of substantives	109
8.2.2	Forms of reflexive possessive pronouns	110
8.2.3	Forms of verbs	110
8.3	Punctuating	111
8.3.1	Punctuation in the simple sentence	112
8.3.2	Punctuation in the complex sentence	114
8.4	Stylistic problems	115
9.	Typographical format of special and scientific treatises	121
9.1	Arrangement of the text and the titling of its parts	121
9.2	Formatling the text	123
9.3	Editing the text	124
9.3.1	Punctuation	125
9.3.2	The hyphen, apostrophe, ellipses	126
9.3.3	Abbreviations	126
9.3.4	Symbols, numbers, numerals	127
10.	The formal lay-out requirements of the work	129
10.1	Publicity and choice of essay topics	129
10.2	Implementation of the essay topic	131
10.3	Evaluation and defence of the work	133
10.4	Supplements	135
	Recommended literature	139
	Subject index	144